

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1656/2019
05.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Добрица Милосављевић, адвокат из ..., против туженог „ТЕКО МИНИНГ“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Бранко Илић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 859/18 од 11.12.2018. године, у седници одржаној 05.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 859/18 од 11.12.2018. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 1234/16 од 11.10.2017. године, ставом првим изреке усвојен је захтев тужиоца и поништено, као незаконито, решење туженог о отказу уговора о раду бр. ... од ...2014. године и обавезан тужени да тужиоца врати на рад на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати 261.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 859/18 од 11.12.2018. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се поништи као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду број ... од ...2014. године и да се обавезе тужени да тужиоца врати на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка плати 229.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 87/18), и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба Закона о парничном поступку, па нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог и обављао је послове ... до 20.06.2014. године, када му је престао радни однос. Решењем туженог од ...2014. године, тужиоцу је отказан уговор о раду, применом члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду, услед технолошких, економских и организационих промена код туженог, а у решењу је наведено да ће тужиоцу до дана престанка радног односа бити исплаћена отпремнина у висини од 215.795,00 динара, што је тужени и учинио. Тужени је због смањеног обима пословања, пословања са губитком у 2013. години и због великог броја запослених донео одлуку и утврдио потребан број радних места у складу са тренутним економским стањем и прогнозом за даље пословање и утврдио нову систематизацију са 80 запослених, због чега је 46 запослених постало вишак. Приликом утврђивања ко ће бити проглашен технолошким вишком, прво је узео у обзир лица која су се добровољно пријавила да буду проглашена технолошким вишком, а потом је за одређене послове утврдио да је потребан мањи број извршилаца, због потребе рационализације, односно реорганизације послова и оптимизације, јер је утврђено да се одређени послови не одвијају у пуном обиму. Стим у вези, тужени је утврдио да не постоји потреба за радним местом ..., као посебним радним местом у радној јединици у ..., због чега је ове послове укинуо. Ради спровођења програма решавања вишка запослених тужени је формирао Комисију, како би утврдио број радних места која су потребна, односно радна места на којима је потребно смањити број извршилаца, тј. која радна места треба укинути у потпуности и ко од запослених на радним местима на којима је смањен број извршилаца може да остане да ради код туженог. У складу са наведеним, тужени је 20.05.2014. године донео Одлуку, којом је усвојио Правилник о систематизацији и унутрашњој организацији друштва са изменом систематизације радних места и организационе шеме, којим је извршена прерасподела послова и оптимизирање броја извршилаца према стварном и очекиваном обиму производње и прихода, а који у односу на радну јединицу ... у ... није систематизовано до тада постојеће, радно место ... . Након тога, тужени је 17.06.2014. године донео Одлуку којом је усвојен Програм решавања вишка запослених и утврдио која су лица вишак, а Програм је доставио репрезентативном синдикату, који се са програмом сагласио. Предлог Програма достављен је и Националној служби за запошљавање. Програмом је утврђено да код туженог нису постојале могућности за обезбеђивање неког другог решења, како то прописује члан 155. став 1. тачка 5. Закона о раду, нити су запослени могли да буду распоређени у пословне јединице послодавца, с обзиром да је раздаљина пословних јединица већа од 50 километара. Национална служба за запошљавање је дала мишљење

да је анализом списка запослених исказаних занимања утврђено да тренутно нема слободних радних места код туженог, а не постоји заинтересованост послодавца за преквалификацију и доквалификацију, те су предложили информисање лица исказаних као вишак запослених о свим мерама активне политике запошљавања, као и о правима и обавезама по основу незапослености у Националној служби запошљавања. У наведеном Програму тужени је огласио запослене за чијим је радом престала потреба, међу којим је и тужилац. Правилник туженог о организацији и унутрашњој систематизацији од 20.05.2014. године објављен је на огласним таблама туженог у све 4 радне јединице 21.05.2014. године. Послови ... се по потреби и даље обављају код туженог, али у много мањем обиму и исти су због тога додати пословима запослених у производњи.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио захтев тужиоца и побијано решење туженог поништио, као незаконито и обавезао туженог да тужиоца врати на рад на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима, са образложењем да у односу на тужиоца нису примењиване одговарајуће мере за запошљавање прописане Програмом решавања вишка запослених код туженог и тужени му није понудио обављање неког другог радног места у складу са постојећом систематизацијом и стручном спремом тужиоца, због чега је тужилац био у неједнаком правном положају у односу на остале запослене који су обављали послове као и он.

По налажењу Врховног касационог суда, правилно је побијаном одлуком преиначена првостепена пресуда и одбијен, као неоснован захтев тужиоца за поништај решења туженог о престанку радног односа, с обзиром на то да је другостепени суд правилно сматрао да су за његово доношење били испуњени услови прописани чланом 179. тачка 9. Закона о раду.

Чланом 179. став 1. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09 и 32/13), који је у то време био на снази, прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла, док је чланом 153. – 158. истог закона прописан поступак који је послодавац дужан да спроведе приликом оглашавања запослених технолошким вишком, као и мере које је дужан да предузме. Чланом 158. став 1. Закона о раду прописано је да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду, у смислу члана 179. став 1. тачка 9. овог закона запосленом исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду.

Имајући у виду напред цитиране одредбе Закона о раду, а код утврђеног да је код туженог дошло до организационих промена и потребе смањења броја запослених, и укидања послова ..., које је обављао тужилац, као и да је тужени донео Програм решавања вишка запослених, уз прибављено мишљење синдиката и Националне службе за запошљавање, која се изјаснила да не постоји потражња за занимање запослених који су технолошки вишак, да код туженог нису постојале могућности за обезбеђивање неког другог решења, како то прописује члан 155. став 1. тачка 5. Закона о раду, јер запослени нису могли да буду распоређени у пословне јединице туженог, с обзиром да је раздаљина пословних јединица већа од 50 километара, то је супротно наводима ревизије, побијано решење законито, јер је донето у складу са законом.

Неосновани су наводи ревизије да тужени приликом спровођења програма решавања вишка запослених није предузео ни једну од мера прописаних чланом 155. Закона о раду, с обзиром да је утврђено да није било могућности за премештај тужиоца на друге послове, рад код другог послодавца, преквалификација или доквалификација. Околност да је тужени, после доношења решења о отказу тужиоцу послове које он обављао придодао пословима запослених у производњу, не указује на повреду из члана 182. став 1. Закона о раду, с обзиром на то да је право послодавца, да у циљу рационализације и уштеде у пословању, сам креира своју пословну политику и у складу са тим организује процес рада, да одреди начин на који ће обављати поједине послове, па и обављање одређених послова преко лица која су остала у радном односу додавањем опису послова њихових радних места, па је у складу са тим и овлашћен да одреди и структуру запослених, а што не значи да такво радно место није укинато.

Наступање технолошких, економских и организационих промена које су условиле престанак потребе за радом запослених, организација начина пословања и структура запослених потребних за успешно пословање, односно структура запослених за чијим је радом престала потреба, представља економску политику послодавца, која не може бити предмет оцене у судском поступку за заштиту права запослених за чијим је радом престала потреба, већ суд преиспитује само законитост спроведеног поступка утврђивања вишка запослених и доношење решења по том основу, па код утврђеног да је спроведени поступак утврђивања вишка запослених и доношења решења по том основу у свему у складу са законом, то су неосновани и ови наводи ревизије.

Код утврђеног да је побијаним решењем туженог тужиоцу отказан уговор о раду са чланом 179. став 1. тачка 9. Закона о раду, и да је тужиоцу исплаћена отпремнина у износу утврђено решењем, то следи да је тужени, као послодавац испоштовао и одредбу из члана 158. став 1. Закона о раду, па с обзиром да је на овај начин тужени у свему поступао по напред цитираним одредбама Закона о раду, то је правилно одлучио другостепени суд када је преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду.

С обзиром на то да је поништено решење о отказу уговора о раду, то не постоји ни основ за реституцију, односно за обавезивање туженог да тужиоца врати на рад у смислу члана 191. став 1. Закона о раду, па је правилно одбијен и овај захтев тужиоца.

Са напред наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

С обзиром да тужилац није успео у поступку по ревизији, то је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић